



PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KPB.410.1.4.2024

Pan Adam Bodnar
Prokurator Generalny
Pan Dariusz Korneluk
I Zastępca Prokuratora Generalnego
Prokurator Krajowy
Prokuratura Krajowa
ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r.
w części 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 5612, F +48 22 444 5629
kpb@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Prokuratura Krajowa, ul. Postępu 3, 02-676 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Bodnar, Prokurator Generalny od 13 grudnia 2023 r. Dariusz Korneluk, I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy od dnia 14 marca 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję Prokuratora Generalnego pełnili: Zbigniew Ziobro od 4 marca 2016 r do 26 listopada 2023 r., Marcin Warchoł od 27 listopada do 13 grudnia 2023 r. Funkcję I Zastępcy Prokuratora Generalnego Prokuratora Krajowego poprzednio pełnili: Dariusz Barski od 18 marca 2022 r. do 12 stycznia 2024 r., Jacek Bilewicz p.o. w okresie od 12 stycznia do 12 marca 2024 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontrolerzy	1. Katarzyna Hordejuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/9/2024 z 8 stycznia 2024 r. 2. Igor Szlachetka, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/10/2024 z 8 stycznia 2024 r. 3. Dariusz Łukaszewicz, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/11/2024 z 8 stycznia 2024 r.

(akta kontroli Tom I str. 1-6)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli
Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej nr 88 – Powszechnie jednostki organizacyjne prokuratury oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych² (dalej: ufp), w tym: nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 88 - Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 88 limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań oraz stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących ich sporządzenia,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 88 Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

W części 88 kontrolą NIK objęto też Prokuraturę Regionalną w Gdańsku i Katowicach oraz Prokuratury Okręgowe w Gdańsku i Katowicach. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2023 r. tych prokuratur zostały przedstawione w odrębnych wystąpieniach pokontrolnych, skierowanych do prokuratorów regionalnych oraz okręgowych i zostaną wykorzystane w zbiorczej informacji o wynikach kontroli wykonania w 2023 roku budżetu państwa w części 88.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Dysponent części 88 podejmował skuteczne działania celem zapewnienia prawidłowego wykonania budżetu państwa w 2023 r. oraz sprawował nadzór

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

i kontrolę nad gospodarką finansową podległych jednostek organizacyjnych prokuratury.

Monitorowanie realizacji zadań i wydatkowania środków z budżetu państwa i budżetu środków europejskich przyczyniło się do efektywnego wykorzystania przydzielonych środków w ramach limitów finansowych, nie zapobiegło jednakże wystąpieniu nieprawidłowości w zakresie zawierania umów zlecenia w Prokuraturze Krajowej.

Szczegółowe badanie wydatków jednostki kontrolowanej w kwocie 48 338,2 tys. zł, tj. 19,7% wydatków poniesionych przez Prokuraturę Krajową w 2023 r., wykazało, że zostały one poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz w przepisach wykonawczych. Zastosowano właściwy tryb udzielania zamówień publicznych oraz dopuszczalne wyłączenia stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych⁴. Jednakże badanie umów zlecenia na wykonywanie czynności eksperckich i doradczych wykazało, że w Prokuraturze Krajowej występowały nieprawidłowości przy zawieraniu i rozliczaniu tych umów, w szczególności bezpodstawnie potwierdzano należyte wykonanie zlecenia bez udokumentowania realizacji zadań określonych w umowach.

NIK pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2023 r. sporządzone przez dysponenta części 88 oraz sprawozdania jednostkowe Prokuratury Krajowej, w zakresie terminowości i prawidłowości sporządzenia pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2023⁶ (po nowelizacji) dochody budżetu państwa w części 88 zostały zaplanowane w wysokości 9 707 tys. zł. Wykonanie dochodów budżetowych wyniosło 20 956,1 tys. zł, tj. 215,9% kwoty planowanej, i było wyższe o 6 613 tys. zł (o 46,1%) od dochodów uzyskanych w 2022 r.

Głównym źródłem dochodów były wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych (12 089,3 tys. zł, co stanowiło 57,7% wykonania), a także wpływy z pozostałych odsetek (w tym dotyczących ww. pożyczek), z różnych dochodów oraz z rozliczeń /zwrotów z lat ubiegłych.

(akta kontroli Tom I str. 76, Tom III str. 74-76, 85-87, 95-96)

Dochody Prokuratury Krajowej wyniosły 539,9 tys. zł, tj. 174,7% kwoty planowanej. Uzyskano je przede wszystkim z tytułu wpływów ze spłat pożyczek udzielonych prokuratorom na cele mieszkaniowe (280,7 tys. zł), a także odsetek ze spłat ww. pożyczek (171,8 tys. zł). Wyższa niż planowana kwota dochodów wynikała głównie z większych niż przewidywane wpłat z tytułu odsetek, a także nieplanowanych

⁴ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.).

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 poz. 256 ze zm.), ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. poz. 1574).

zdarzeń, takich jak wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych oraz kar i odszkodowań wynikających z umów.

(akta kontroli Tom II str. 450, 454, 474)

Należności pozostałe do zapłaty na koniec roku w części 88 wynosiły 20 730,8 tys. zł, w tym zaległości netto 16 350,2 tys. zł. Należności były wyższe względem 2022 r. o 10,3% (o 1 941,2 tys. zł), a zaległości o 6,7% (o 1 019,8 tys. zł). Wynikały one głównie z nieuregulowanych kar wraz z odsetkami naliczonych za nieterminową lub niewłaściwą realizację umów. Wzrost należności i zaległości był spowodowany przede wszystkim zwiększeniem wartości odsetek od należności z tytułu kar umownych przypadających Prokuraturze Krajowej.

(akta kontroli Tom III str. 76-77, 86-87, 95-96)

Na koniec 2023 roku w Prokuraturze Krajowej wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w wysokości 15 913,5 tys. zł (76,8% należności w części 88), w tym 12 675,5 tys. zł stanowiły zaległości netto. Należności dotyczyły kar umownych wraz z odsetkami naliczonych czterem kontrahentom przez Prokuraturę Krajową. Wzrost należności na koniec 2023 r. w porównaniu ze stanem na koniec 2022 roku wyniósł 1 245,8 tys. zł (o 8,5%), a zaległości o 976,9 tys. zł (8,4%), co było spowodowane naliczeniem wymagalnych odsetek.

(akta kontroli Tom II str. 450-454, 472-474, Tom III str. 53-55)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami, nie dokonywała oceny realizacji dochodów budżetowych.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Plan wydatków budżetu państwa w części 88 w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2023 r. został ustalony w wysokości 3 605 683 tys. zł, a na koniec roku, w wyniku m.in. otrzymania środków z rezerw celowych, wynosił 3 840 094,1 tys. zł. Wydatki zrealizowano w kwocie 3 834 786 tys. zł, tj. 99,9 % kwoty planowanej, i były one wyższe od wydatków poniesionych w 2022 r. o 554 997,4 tys. zł, tj. o 16,9%.

Zwiększone wykonanie wydatków w 2023 r. względem roku poprzedniego wystąpiło w grupie świadczeń na rzecz osób fizycznych (o 101 112,2 tys. zł, tj. 24,4%) oraz wydatków bieżących jednostek budżetowych (o 128 881,9 tys. zł, tj. 19,7%). Wzrost ten był spowodowany głównie wypłatą zwiększonego uposażenia prokuratorów, także prokuratorów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych, w związku z art. 10a ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023⁷.

(akta kontroli Tom I str. 77, 80-82, Tom III str. 88-89, 97-100)

Wydatki Prokuratury Krajowej zostały pierwotnie zaplanowane w wysokości 332 726 tys. zł, a w wyniku dokonanych zmian plan zmniejszono do 245 983,8 tys. zł.

⁷ W związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2023 r. o niezgodności z konstytucją zasad wynagradzania sędziów określonych w ustawie z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. poz. 2666, ze zm.), decyzją Ministra Finansów zwiększono budżet części 88 o środki z rezerwy celowej przeznaczone na sfinansowanie skutków wypłaty zwiększonego wynagrodzenia zasadniczego prokuratorów w kwocie 231 116,4 tys. zł.

Wykonanie wydatków w PK w 2023 roku wyniosło 245 284,8 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach. W odniesieniu do 2022 roku wydatki Prokuratury Krajowej wzrosły o 38 602,2 tys. zł (tj. o 18,7%), co było spowodowane głównie dokonanymi w 2023 roku zakupami sprzętu komputerowego i licencji na oprogramowanie, wzrostem wynagrodzeń prokuratorów i asesorów oraz świadczeń wypłacanych prokuratorom w stanie spoczynku i świadczeń rodzinnych.

(akta kontroli Tom I str. 195-198, Tom II str. 456-459, 475-478)

Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2023 r. przeciętne zatrudnienie w 2023 r. w części 88 wyniosło 14 751 osób (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) i w porównaniu do 2022 r. było ono wyższe o 85 osób⁸. Istotny wzrost zatrudnienia nastąpił wśród asystentów prokuratorów (o 88 osób), na co wpływ miało przyznanie w ustawie budżetowej na 2023 r. dodatkowych limitów finansowych na zatrudnienie 70 asystentów prokuratorów w dziale 755 Wymiar sprawiedliwości.

Wydatki na wynagrodzenia według Rb-70 w części 88 wyniosły 2 274 379,3 tys. zł i w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 294 706,8 tys. zł, tj. o 14,9% (blisko 86% zwiększenia dotyczyło skutku wzrostu uposażenia prokuratorów). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2023 r. wyniosło 12 849 zł i było o 1 600 zł wyższe względem roku poprzedniego (tj. o 14,2%), w tym:

- przeciętne wynagrodzenie pracowników (status 01) wzrosło średnio o 202 zł do kwoty 6751 zł miesięcznie,
- przeciętne uposażenia prokuratorów (status 09) wzrosły średnio o 3732 zł do kwoty 21 715 zł miesięcznie.

(akta kontroli Tom I str. 354, 370, Tom III str. 38-45)

Przeciętne zatrudnienie w Prokuraturze Krajowej w 2023 r. wyniosło 395 osób (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) i było niższe niż w 2022 r. o sześć osób, co wynikało z okresowej fluktuacji kadr.

Wydatki na wynagrodzenia w Prokuraturze Krajowej (dysponent III stopnia) wyniosły 83 647,1 tys. zł i wzrosły w porównaniu do 2022 r. o 6 106,1 tys. zł (7,9%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2023 r. wyniosło 17 649 zł i było wyższe o 1 515 zł, tj. o 9,4%, niż w roku poprzednim, w tym:

- przeciętne wynagrodzenie pracowników (status 01) wzrosło średnio o 79 zł do kwoty 11 384 zł miesięcznie,
- przeciętne uposażenia prokuratorów (status 09) wzrosły średnio o 7 106 zł do kwoty 42 262 zł miesięcznie.

Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w Prokuraturze Krajowej i części 88 wynikał z dwukrotnego zwiększenia podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego prokuratorów (7,8% w ustawie budżetowej oraz 13,07% z rezerwy celowej wskutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 8 listopada 2023 r.), jak też waloryzacji wynagrodzeń pracowników, wzrostu dodatków stażowych, wypłaty dodatków motywacyjnych, odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop.

(akta kontroli Tom I str. 341, 358, 370-327, Tom II str. 427-429, Tom III str. 38-44)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 88 wyniosły 515 213,6 tys. zł i były wyższe o 24,4% (o 101 112,2 tys. zł) niż w roku poprzednim. W ramach tych wydatków zrealizowano wypłaty uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku

⁸ W związku ze zmianą metodologii wyliczania stanu zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego w Instrukcji sporządzania sprawozdania Rb-70 zawartej w załączniku nr 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej różnica nie jest wprost porównywalna.

i uposażeń rodzinnych, waloryzowane w trakcie roku ze środków m.in. rezerwy celowej na sfinansowanie zwiększonego uposażenia, w związku z art. 10a ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023.

W Prokuraturze Krajowej wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 41 406,6 tys. zł (98,9% planu po zmianach) i w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 26,3% (tj. o 8 620 tys. zł).

(akta kontroli Tom II str. 461, Tom III str. 89, 222-223, Tom IV str. 5-6)

W ramach ustawy budżetowej na 2023 r. w części 88 na wydatki majątkowe (bez współfinansowania projektów z udziałem środków UE) zaplanowano kwotę 114 862 tys. zł z przeznaczeniem na 19 zadań budownictwa inwestycyjnego (ok. 88,5 mln zł) i zakupy inwestycyjne, m.in. sprzęt komputerowy oraz licencje i oprogramowanie (wnip). Największe planowane inwestycje dotyczyły budowy i przebudowy siedzib jednostek prokuratury: w Krakowie, w Sosnowcu oraz w Opolu Lubelskim.

W ramach wydatków majątkowych zrealizowano 31 zadań inwestycyjnych o wartości 92 510 tys. zł oraz zakupy inwestycyjne w łącznej kwocie 23 939 tys. zł. Istotne efekty rzeczowe uzyskane w wyniku poniesionych wydatków w części 88 to:

- przebudowa budynku w Krakowie przy ul. Lubicz dla potrzeb krakowskich jednostek prokuratury (35 663 tys. zł),
- rozbudowa z nadbudową budynku Prokuratury Okręgowej w Sosnowcu (15 760 tys. zł),
- budowa budynku Prokuratury Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim (9 514 tys. zł),
- budowa budynku dla Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim (4 919 tys. zł),
- budowa budynku dla Prokuratury Rejonowej w Przysusze (4 882 tys. zł),
- rozbudowa systemu urządzeń i obsługi środowiska do wykonywania kopii zapasowych w głównych serwerowniach Prokuratury Krajowej (5 644 tys. zł).

(akta kontroli Tom I str. 157-192, Tom II str. 195-206)

W Prokuraturze Krajowej w 2023 roku wydatki majątkowe zostały zaplanowane w wysokości 22 882 tys. zł (w tym 1 351 tys. zł z budżetu środków europejskich) na realizację 19 zadań dotyczących zakupów inwestycyjnych. W ciągu roku zrezygnowano z realizacji dwóch zadań na łączną kwotę 780 tys. zł, tj. zakupu systemu teleinformatycznego MILNET-Z oraz dwóch zestawów klasy TEMPEST na potrzeby Departamentu do Spraw Wojskowych PK. W trakcie roku nie wprowadzono do planu rzeczowego nowych zadań.

W Prokuraturze Krajowej w 2023 r. nie planowano, ani nie realizowano wydatków na inwestycje budowlane.

Po zmianach plan finansowy w zakresie wydatków majątkowych wynosił 17 614,6 tys. zł (w tym 1 411,4 tys. zł z budżetu środków europejskich) i obejmował realizację 17 zadań, z których w całości zostało zrealizowane 16, a dostawę systemu kontroli dostępu do Prokuratury Krajowej przesunięto do realizacji na rok 2024 ze względu na opóźnienia przy podpisaniu umowy z wykonawcą.

W ramach wydatków majątkowych w Prokuraturze Krajowej w 2023 roku sfinansowano m.in. rozbudowę systemu PROK-SYS (6 731,4 tys. zł⁹), odnowienie

⁹ W tym 1 411,4 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 263,2 tys. zł w ramach współfinansowania.

serwisu gwarancyjnego urządzeń kopii zapasowych wraz z rozbudową środowiska kopii zapasowych (5 793,8 tys. zł), zakup licencji na oprogramowanie (2 047,2 tys. zł).

(akta kontroli Tom II str. 204-205, Tom III str. 138-143, Tom IV str. 307-308)

Minister Finansów przyznał w części 88 środki z rezerw celowych budżetu państwa w łącznej wysokości 234 411,1 tys. zł, w tym:

- na realizację przez Prokuraturę Krajową projektu pn. „Usprawnienie procesów zarządzania procesami i usługami IT oraz eksploatacją infrastruktury techniczno-systemowej w jednostkach organizacyjnych prokuratury” w ramach programu PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (poz. 8),
- na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (poz. 59),
- na wypłatę zwiększonego wynagrodzenia prokuratorów, o którym mowa w art. 10a ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (poz. 74).

Środki pochodzące z rezerw celowych zostały wykorzystane w 99,9%, pozostała część w kwocie 241,8 tys. zł wynikała z oszczędności na wynagrodzeniach prokuratorów po dokonaniu końcowego rozliczenia list płac, z uwzględnieniem zwolnień lekarskich, przeniesień prokuratorów do innych jednostek i przechodzenia w stan spoczynku.

(akta kontroli Tom I str. 132-134, Tom II str. 437, 439, Tom III str. 44-45)

W 2023 roku plan finansowy Prokuratury Krajowej został zwiększony środkami z rezerw celowych poz. 8 i 74 na podstawie pięciu decyzji (w tym jednej korygującej) w łącznej wysokości 9 943,8 tys. zł. Wykorzystanie środków przyznanych z rezerw celowych w Prokuraturze Krajowej wyniosło 9 801,6 tys. zł (tj. 98,6%).

Z rezerwy celowej poz. 74 na sfinansowanie wypłaty zwiększonego wynagrodzenia w związku z nowelizacją art. 10a ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2023 r. w wysokości 9 499,2 tys. zł wykorzystano 9 356,9 tys. zł (tj. 98,5%).

W wyniku szczegółowego badania trzech¹⁰ decyzji zwiększających plan wydatków z rezerwy celowej poz. 8¹¹ o kwotę 460,6 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektu „Usprawnienie procesów zarządzania procesami i usługami IT oraz eksploatację infrastruktury techniczno-systemowej w jednostkach organizacyjnych prokuratury” ustalono, że kierowane wnioski były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb. Po otrzymaniu decyzji o zmianach w budżecie państwa dysponent części 88 wprowadzał zmiany w planie finansowym Prokuratury Krajowej. Wnioskowane środki z rezerw celowych zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, tj. na realizację kolejnych etapów projektu określonych w umowie na świadczenie usług doradczych i szkoleniowych związanych z przygotowaniem i wdrożeniem procedur zarządzania w obszarze IT oraz wdrożeniem powiązanych narzędzi informatycznych w ramach

¹⁰ MF/IP.4143.3.72.2023.MF.POWER.1117 z 13 kwietnia 2023 r. na kwotę 145,9 tys. zł, MF/IP6.4143.3.172.2023.MF.POWER.3184 z 25 sierpnia 2023 r. na kwotę 218,8 tys. zł, MF/IP6/4143.3.205.2023.MF.POWER.4159 z 22 września 2023 r. na kwotę 96 tys. zł.

¹¹ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

ww. projektu współfinansowanego z budżetu środków europejskich. Niewykorzystane środki w wysokości 16 tys. zł zostały objęte decyzją korygującą¹².

(akta kontroli Tom I str. 132-133, 141, 330, Tom II str. 213-217)

Dysponent części 88 podjął dwie decyzje o zablokowaniu planowanych wydatków w ramach budżetu państwa na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ufp w łącznej wysokości 4 835,4 tys. zł¹³. Blokady dotyczyły zgłoszonych przez Prokuraturę Krajową i dysponentów drugiego stopnia wniosków dotyczących nadmiaru posiadanych środków finansowych przeznaczonych na uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne.

Dysponent części 88 nie zrealizował dwóch wniosków o dokonanie blokady wydatków majątkowych złożonych przez jednostki podległe w dniach 18 i 22 grudnia 2023 r. w łącznej wysokości 6,6 tys. zł, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp.

Dyrektor Biura Budżetu i Majątku Prokuratury Krajowej, wykonujący zadania dysponenta części, wyjaśnił, że nie podjął decyzji o zablokowaniu wydatków i pozostawił te środki do dyspozycji kierowników jednostek z uwagi na niskie kwoty zgłoszone do blokady wydatków budżetowych i późny termin wniosków o decyzję blokującą (ostatnie dni grudnia 2023 r.).

NIK zwraca uwagę, że w celu sprawnego i gospodarnego zarządzania środkami budżetu państwa dysponenti powinni niezwłocznie podejmować decyzje o blokowaniu wydatków w przypadku stwierdzenia nadmiaru środków, niezależnie od kwoty, co umożliwi ich efektywne wykorzystanie. Na konieczność niezwłocznego blokowania planowanych wydatków budżetowych wskazała też Minister Finansów w piśmie skierowanym do dysponentów budżetu państwa w sprawie blokowania planowanych wydatków oraz procedury pracy w systemie Trezor¹⁴.

(akta kontroli Tom I str. 144-154, 334, Tom III str. 45, 81-82, 115-124)

W budżecie Prokuratury Krajowej dysponent części dwukrotnie¹⁵ dokonał blokady planowanych wydatków budżetu państwa w łącznej kwocie 458,5 tys. zł dotyczących uposażeń prokuratorów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych, co było spowodowane mniejszą niż planowana liczbą odejść prokuratorów w stan spoczynku.

(akta kontroli Tom I str. 333-340)

Zobowiązania w części 88 na koniec 2023 r. wyniosły 214 126,3 tys. zł, nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Dotyczyły one głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi, a także wydatków bieżących na zakup energii i usług pozostałych oraz kosztów postępowania sądowego i prokuratorowskiego.

Na koniec 2023 roku w Prokuraturze Krajowej wystąpiły zobowiązania w wysokości 8 970,6 tys. zł, w całości niewymagalne. Dotyczyły one w szczególności dodatkowego wynagrodzenia rocznego (5 760,6 tys. zł), zobowiązań z tytułu usługi serwisu pogwarancyjnego macierzy (692,2 tys. zł) i usługi transmisji danych (370,7 tys. zł).

(akta kontroli Tom II str. 475-478, Tom III str. 50-51, 97-100)

¹² MF/IP6/4143.3.205.2023.MF.POWER.4159.K01 z 12 grudnia 2023 r.

¹³ Zarządzenie Prokuratora Generalnego nr 25/23 z dnia 15 listopada 2023 r. o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych Prokuratury w 2023 r. w wysokości 4 283,8 tys. zł, zarządzenie Prokuratora Generalnego nr 32/2023 z dnia 18 grudnia 2023 r. o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych Prokuratury w 2023 r. na kwotę 551,6 tys. zł.

¹⁴ Pismo nr BP2.412.7.2023 z 26 października 2023 r. przekazane w systemie Trezor 3.0.

¹⁵ Decyzje 88.4143.12.1.2023.BD z 15 listopada 2023 r. na kwotę 285,6 tys. zł oraz 88.4143.12.3.2023.BD z 19 grudnia 2023 r. na kwotę 172,9 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto wydatki w wysokości 48 338,2 tys. zł, tj. 19,7% wydatków poniesionych przez Prokuraturę Krajową w 2023 r. Doboru próby dokonano w sposób losowy na kwotę 36 671,4 tys. zł¹⁶ oraz celowo wybierając wydatki w kwocie 11 666,8 tys. zł. Zbadana dokumentacja dotyczyła wydatków bieżących w wysokości 38 549,6 tys. zł oraz wydatków majątkowych w wysokości 9 788,7 tys. zł. W wyniku badania ustalono, że wydatki były dokonywane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki i celowe, zgodne z zawartymi umowami, z wyjątkiem wydatków na realizację badanych umów zleceń.

(akta kontroli Tom II str. 207-212, Tom IV str. 303-305)

W kontroli ustalono, że realizacja siedmiu umów zlecenia dotyczących usług doradztwa Prokuratorowi Generalnemu i Prokuratorowi Krajowemu w 2023 r. nie została należycie udokumentowana, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli Tom III str. 58-68, Tom IV str. 186-188)

W ramach kontroli wydatków ustalono ponadto, że Skarb Państwa – Prokuratura Krajowa, działając w imieniu własnym i na swoją rzecz oraz w imieniu i na rzecz Jednostek Prokuratury, na podstawie porozumienia w zakresie wspólnego przeprowadzenia postępowań w celu zawarcia umów ramowych z dnia 13.07.2023 r., w wyniku rozstrzygnięcia postępowania w trybie przetargu nieograniczonego zawarła umowę ramową¹⁷ na zakup sprzętu komputerowego na potrzeby jednostek organizacyjnych prokuratury z konsorcjum firm. Zgodnie z § 5 pkt 2 ww. porozumienia strony zobowiązały się „ponieść koszty wynikające z zawartych przez siebie umów wykonawczych zawieranych na podstawie ww. umowy ramowej i na swoją rzecz, w wyniku udzielenia zamówień na podstawie niniejszego porozumienia”.

NIK zwróciła uwagę, że zrealizowany na podstawie zawartej umowy wykonawczej¹⁸ wydatek w wysokości 20 185,7 tys. zł został w całości poniesiony z budżetu Prokuratury Krajowej, a pozostałe jednostki prokuratury nie partycypowały w kosztach zakupu sprzętu komputerowego, pomimo zawartego porozumienia o wspólnym przeprowadzeniu postępowania. Spowodowało to istotne zawyżenie poziomu wydatków bieżących w kontrolowanej jednostce względem roku poprzedniego (kwota wydatku stanowiła blisko 10% wykonania całego budżetu PK w 2022 r.).

Dyrektor BAF wyjaśniła, że zakup został zrealizowany z budżetu Prokuratury Krajowej z uwagi na zwiększenie planu finansowego na 2023 r. o 20 000,0 tys. zł na wydatki informatyczne, zgodnie z pismem Prokuratora Generalnego z 10 lutego 2023 r. Podała też, że wartości przekazanego sprzętu zostały zaewidencjonowane na koncie 976 Wzajemne rozliczenia między jednostkami.

W opinii NIK, przyjęty sposób finansowania wspólnego zakupu sprzętu komputerowego dla jednostek prokuratury w całości z budżetu Prokuratury Krajowej może utrudniać analizę potrzeb i realizacji budżetu jednostki, w tym pod względem proporcjonalności wydatków bieżących ponoszonych w kolejnych latach. Zasadne byłoby, aby najpóźniej z chwilą zawarcia umowy wykonawczej określającej udział

¹⁶ Doboru próby w sposób losowy dokonano z wykorzystaniem metody monetarnej MUS (próbkiwanie według jednostek pieniężnych) losując płatności na podstawie zestawienia operacji na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki”, z wyłączeniem wydatków na wynagrodzenia i pochodnych oraz nieistotnych kwotowo (poniżej 1000 zł), w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

¹⁷ Umowa ramowa nr 416/10/2023 z 31 października 2023 r. na zakup sprzętu komputerowego na potrzeby jednostek organizacyjnych prokuratury.

¹⁸ Umowa wykonawcza nr 447/11/2023 z 21 listopada 2023 r. do umowy ramowej nr 416/10/2023 na dostawę sprzętu komputerowego na rzecz jednostek prokuratury.

rzeczowy i kwotowy każdej z jednostek prokuratury, dokonano stosownych zmian w planach finansowych dysponentów środków budżetu państwa, celem ich adekwatnego udziału w kosztach zakupu sprzętu, a tym samym zapewnienia przejrzystości i proporcjonalnego wykonania wydatków budżetowych.

(akta kontroli Tom I str. 195-197, Tom IV str. 9, 115-132)

Plan postępowań o udzielenie zamówień Prokuratury Krajowej na rok 2023 zamieszczono na stronie internetowej jednostki oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach zostało przekazane do Urzędu Zamówień Publicznych 7 lutego 2024 r., tj. w terminie określonym w art. 82 ustawy Pzp.

(akta kontroli Tom III 374-375, Tom IV str. 310)

Szczegółowym badaniem objęto cztery postępowania o udzielenie zamówień publicznych o łącznej wartości 185 151,8 tys. zł, przeprowadzone w trybie:

- 1) przetargu nieograniczonego (na podstawie art. 132 ustawy Pzp) na zakup sprzętu komputerowego na potrzeby jednostek organizacyjnych prokuratury (umowa ramowa na podstawie art. 311 ust. 1 ustawy Pzp dla Prokuratury Krajowej i 57 prokuratur regionalnych i okręgowych o wartości 184 811,2 tys. zł); w IV kwartale 2023 r. zawarto umowę wykonawczą o wartości 20 185,7 tys. zł;
- 2) poza ustawą Pzp (na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp) na usługi przeglądu, konserwacji i naprawy SZT - systemów zabezpieczeń technicznych (159,4 tys. zł);
- 3) poza ustawą Pzp (na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp) na usługę przeprowadzenia zajęć językowych (116,6 tys. zł);
- 4) poza ustawą Pzp (bez wskazania podstawy) na wykonywanie czynności eksperckich i doradczych polegających na pomocy Zleceniodawcy w zakresie przygotowania informacji medialnych z toczących się postępowań przygotowawczych (64,1 tys. zł).

Łączna kwota wydatków poniesionych w 2023 r. na realizację ww. umów wyniosła 20 419,7 tys. zł.

Postępowania przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy Pzp oraz na podstawie regulacji wewnętrznych, tj. zarządzenia nr 81/23 Prokuratora Krajowego z dnia 7 września 2023 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania zamówień publicznych i dokonywania zakupów finansowanych ze środków publicznych w Prokuraturze Krajowej¹⁹.

Stwierdzono jednak, że w postępowaniu na udzielenie zamówienia na czynności eksperckie i doradcze dokumentację sporządzono z naruszeniem wymogów formalnych określonych w ww. zarządzeniu Prokuratora Krajowego, gdyż we wniosku o dokonanie zakupu nie wskazano podstawy wyłączenia ze stosowania ustawy Pzp oraz przyczyny braku zgłoszenia zakupu do planu zamówień wymaganej w § 2 pkt 6 *Regulaminu dokonywania zakupów finansowanych ze środków publicznych* do ww. zarządzenia.

Dyrektor Biura Administracyjno-Finansowego wyjaśniła, że dokonano sprawdzenia kompletności i formalnej zgodności z regulaminem i przyjęto, że przyczyny

¹⁹ Poprzedzone zarządzeniem nr 139/2020 Prokuratora Krajowego z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych i dokonywania zakupów finansowanych ze środków publicznych w Prokuraturze Krajowej, uchylonym z dniem 7 września 2023 r.

niezgłoszenia wniosku do Planu zostały opisane w pkt. „uzasadnienie zakupu”, a konieczność wykonywania czynności eksperckich i doradczych pojawiła się *ad hoc*.

NIK zwraca uwagę na konieczność prawidłowego wypełniania przez wnioskodawcę dokumentacji dotyczącej udzielenia zamówień ze środków publicznych, w tym uzasadnienie braku zgłoszenia zakupu do planu zamówień, celem uniknięcia wątpliwości czy dokonanie zakupu nie prowadzi do unikania stosowania ustawy Pzp.

(akta kontroli Tom III str. 356-373)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Realizacja siedmiu umów zlecenia zawartych na podstawie wniosków Zastępcy Dyrektora Biura Prokuratora Krajowego, w tym sześciu z 2022 r. oraz jednej z 2023 r. o łącznej wartości 541,7 tys. zł nie została należycie udokumentowana, a same umowy nie w pełni zabezpieczały interes Skarbu Państwa z uwagi na brak określenia zasad rozliczenia wykonanych zadań będących podstawą wypłaty wynagrodzenia.

Wydatki w łącznej wysokości 497,8 tys. zł poniesione przez Prokuraturę Krajową w 2023 r. dotyczyły:

- 1) czterech umów zlecenia na wykonanie czynności eksperckich i doradczych polegających na pomocy Zleceniodawcy w zakresie przygotowania informacji medialnych z toczących się postępowań przygotowawczych prowadzonych przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury²⁰, w tym: trzy w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r., jedna od 1 marca do 31 grudnia 2023 r., z wynagrodzeniem określonym miesięcznie w wysokości 4 300 zł – 8 250 zł;
- 2) dwóch umów zlecenia na wykonanie obowiązków doradcy Prokuratora Krajowego polegających na realizacji czynności eksperckich i doradczych w zakresie obsługi prawnej i porad prawnych dotyczących spraw prowadzonych przez Prokuraturę Krajową²¹ na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r., z wynagrodzeniem miesięcznym 8 500 zł,
- 3) umowa zlecenia na wykonywanie czynności o charakterze doradczym polegających na pomocy Prokuratorowi Generalnemu w zakresie wykonywania usług obejmujących realizację czynności doradczych w zakresie prowadzenia mediów społecznościowych Prokuratury Krajowej i udzielanych odpowiedzi na zapytania, interwencje i interpelacje oraz polegających na organizacji i udziale w międzynarodowych spotkaniach Prokuratora Generalnego, a także na ocenie dokumentów przekazywanych mediom po tych spotkaniach²² w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. z wynagrodzeniem miesięcznym 4 914,30 zł.

W żadnej z ww. umów na czynności eksperckie i doradcze nie wskazano obowiązków stron w zakresie dokumentowania zleconych zadań oraz sposobu potwierdzenia ich wykonania celem dokonania okresowego rozliczenia i zapłaty wynagrodzenia. W pięciu badanych umowach wprowadzono jedynie zapis o maksymalnym czasie świadczenia usługi, tj. „zakres zaangażowania czasowego Zleceniobiorcy przy realizacji umowy strony określają w wymiarze do ... godzin miesięcznie²³, według

²⁰ Umowy 487/12/2022 z 15 grudnia 2022 r. (Piotr B. pracownik Ministerstwa Sprawiedliwości), nr 485/12/2022 (Rafał D. pracownik Biura Rzecznika Praw Dziecka) i nr 488/12/2022 (Agnieszka B. pracownik Ministerstwa Sprawiedliwości) z 16 grudnia 2022 r., nr 95/02/2023 z 23 lutego 2023 r. (Urszula P.).

²¹ Umowy nr 483/12/2022 z 15 grudnia 2022 r. (Marek S. prokurator w stanie spoczynku), nr 484/12/2022 z 20 grudnia 2022 r. (Grzegorz O. jw.).

²² Umowa nr 486/12/2022 z 15 grudnia 2022 r. (Marcin S. pracownik Ministerstwa Sprawiedliwości).

²³ W umowach zapisano maksymalny wymiar czasowy do 68, do 105 (trzykrotnie), do 110 godzin miesięcznie.

potrzeb Zleceniodawcy”, bez określenia minimalnego czasu świadczenia zlecenia. Do każdej umowy, jako jej integralną część, dodano załącznik nr 1 pn. „Potwierdzenie realizacji godzin zlecenia”, ale w treści umów nie wskazano wymogu jego wypełnienia jako ewentualnej podstawy rozliczenia czynności, jak też nie określono np. stawki godzinowej wynagrodzenia za wykonanie zlecenia.

Analiza sposobu rozliczania umów na czynności eksperckie i doradcze wykazała, że Zleceniobiorcy wystawiali comiesięczne rachunki, które były potwierdzane pod względem merytorycznym przez Prokuratora Krajowego lub jego Zastępcę, pomimo braku udokumentowania wykonywanych czynności. W odniesieniu do objętych badaniem kontrolnym umów zlecenia nie uzyskano żadnej dokumentacji potwierdzającej faktycznie wykonywane zadania. W trzech umowach stwierdzono też nierzetelne sporządzone załącznika, tj. zestawienia realizacji godzin zlecenia, lub jego brak²⁴.

Kontrola wykazała, że zleceniobiorcy w załączonych zestawieniach wskazywali zróżnicowane godziny wykonywania zlecenia. W przypadku jednej z umów²⁵, która określała maksymalny wymiar zaangażowania czasowego Zleceniobiorcy przy realizacji umowy w liczbie do 105 godzin miesięcznie, przedkładano rachunki z informacją o łącznym wymiarze godzin w danym miesiącu opiewające na od 32 do 56 (średnio 45) godzin, za które doradca otrzymywał wynagrodzenie w ustalonej umową stałej wysokości (8 250 zł miesięcznie).

W jednym przypadku do rachunku za umowę zlecenia²⁶ wykonywaną w maju 2023 r. przez Zleceniobiorcę załączono potwierdzenie realizacji zadań przez dwie godziny (średnio w okresie styczeń – maj 2023 r. wykazywano poniżej 10 godzin w miesiącu), za co każdorazowo wypłacono wynagrodzenie w pełnej wysokości (w umowie określono zakres zaangażowania czasowego Zleceniobiorcy przy realizacji umowy do 105 godzin miesięcznie, według potrzeb Zleceniodawcy).

(akta kontroli Tom III str. 58-68, Tom IV str. 16, 139-142, 186-188, 205-260)

Dyrektor Biura Prokuratury Krajowej wyjaśnił, że wskazane w umowach wynagrodzenie miało charakter ryczałtowy, niezależny od liczby godzin, w których miały być wykonywane zlecane czynności.

Dyrektor poinformował też, że w Biurze nie realizowano czynności związanych z potwierdzaniem wykonania przedmiotowych umów zlecenia, ani też z weryfikowaniem wykonania przez Zleceniobiorców zleczonych im czynności. Ponieważ pracownicy Biura nie dysponowali informacjami pozwalającymi na merytoryczną kontrolę realizacji czynności doradczych, ocena ta była przeprowadzana przez kierownictwo Prokuratury Krajowej.

(akta kontroli Tom III str. 399-401, Tom IV str. 184-185)

Prokurator Krajowy wyjaśnił, że umowy były zawierane przez ówczesnego Prokuratora Krajowego, który nie pełni już obowiązków służbowych w prokuraturze, i że to on oraz Prokurator Generalny byli osobami zlecającymi wykonanie czynności objętych umowami i korzystającymi z usług doradczych. Poinformował, że przeprowadzona w komórkach organizacyjnych Prokuratury Krajowej kwerenda nie pozwoliła na ustalenie zakresu świadczonych usług doradczych i eksperckich.

²⁴ Przy umowie nr 483/12/2022 stwierdzono brak załącznika/zestawienia, w umowie nr 484/12/2022 załączniki były niekompletne, umowa nr 487/12/2022 – tylko liczba godzin, brak zestawienia.

²⁵ Umowa nr 487/12/2022.

²⁶ Umowa nr 488/12/2022.

Wskazał jednakże, że jeden ze zleceniobiorców wykonujący czynności doradcze pełnił obowiązki redaktora naczelnego i przewodniczącego kolegium redakcyjnego czasopisma „Prokuratura i Prawo”.

W kwestii potwierdzenia realizacji zadań Prokurator Krajowy wyjaśnił, że wykonanie umów weryfikowano poprzez potwierdzenie przedkładanych przez zleceniobiorców zestawień godzin wykonania zlecenia. Wskazał, że ówczesna Zastępca Prokuratora Krajowego zatwierdzała rachunki doradców opierając się na zasadzie zaufania do kierowników komórek organizacyjnych, w których czynności wykonywali eksperci, a także stwierdziła że nie otrzymywała żadnej dokumentacji w zakresie wykonywania przez doradców zleconych czynności.

Prokurator Krajowy wskazał, że nie ustalono czy i jakie materiały były przekazywane pomiędzy stronami umowy, w PK nie ujawniono pisemnych opracowań doradców.

(akta kontroli Tom IV str. 135-138)

Ówczesna Zastępca Prokuratora Krajowego wyjaśniła m.in., że zleceniobiorcy świadczyli usługi na rzecz Biura Prokuratury Krajowej, dla rzecznika prasowego PK, ale głównie dla Prokuratora Generalnego. Pomimo zatwierdzania rachunków Zleceniobiorców pod względem merytorycznym nie była w stanie stwierdzić, czy wykonane zlecenie zostało udokumentowane. Wskazała ponadto, że potwierdzenie wykonania zlecenia uzyskiwała w rozmowie bezpośrednio lub telefonicznie od byłego Dyrektora Biura Prokuratora Krajowego.

(akta kontroli Tom IV str. 109-110)

Główny Księgowy Prokuratury Krajowej oświadczyła, że BAF otrzymywało rachunki po weryfikacji merytorycznej Zastępcy Prokuratora Krajowego potwierdzonej złożeniem podpisu, które po sprawdzeniu pod kątem formalno-rachunkowym stanowiły podstawę do podpisania przez Głównego Księgowego i Dyrektora BAF oraz przekazania do realizacji.

(akta kontroli Tom IV str. 176-179)

W opinii NIK, w Prokuraturze Krajowej w sposób nierzetelny dokonywano rozliczenia umów, potwierdzając należyte wykonanie przedmiotu zlecenia pomimo braku udokumentowania realizacji zadań określonych w umowach. Przy tym, zapisy umowne nie określały sposobu weryfikacji wykonania zleconych zadań, przez co nie zabezpieczały w należyty sposób interesu Prokuratury Krajowej jako jednostki budżetowej zobowiązanej do stosowania zasad oszczędnego i racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi przy dokonywaniu wydatków.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Wydatki w zakresie budżetu środków europejskich w części 88 realizowano jedynie w Prokuraturze Krajowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020.

Wydatki budżetu środków europejskich Prokuratury Krajowej na 2023 r. zostały pierwotnie zaplanowane w wysokości 4 320 tys. zł. W trakcie roku plan wydatków został zwiększony do kwoty 6 560,5 tys. zł, a wykonanie wyniosło 100% planu po zmianach.

Środki wykorzystano na realizację dwóch projektów: „Usprawnienie procesów zarządzania procesami i usługami IT oraz eksploatacją infrastruktury techniczno-systemowej w jednostkach organizacyjnych prokuratury” (kwota 3 553,2 tys. zł) oraz

„Przygotowanie i wdrożenie metodyki prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach karnych z wykorzystaniem systemu digitalizacji akt” (3 007,3 tys. zł).

(akta kontroli Tom I str. 199-200, Tom II str. 469, 479, Tom III str. 91, 102-103)

Plan finansowy Prokuratury Krajowej w zakresie budżetu środków europejskich został zwiększony środkami z rezerwy celowej nr 98 przeznaczonymi na realizację projektu „Usprawnienie procesów zarządzania procesami i usługami IT oraz eksploatację infrastruktury techniczno-systemowej w jednostkach organizacyjnych prokuratury” w łącznej wysokości 2 327,7 tys. zł, na podstawie trzech decyzji Ministra Finansów²⁷, po decyzji korygującej z grudnia 2023 r. plan po zmianach wyniósł 2 240,5 tys. zł.

W wyniku badania wszystkich decyzji zwiększających plan wydatków, ustalono że kierowane wnioski były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb. Po otrzymaniu decyzji o zmianach w budżecie państwa dysponent części 88 wprowadzał zmiany w planie finansowym Prokuratury Krajowej. Przyznane środki z rezerw celowych zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, na realizację zadań objętych umową, w tym usługi doradcze i szkoleniowe. Niewykorzystane środki w wysokości 87,2 tys. zł zostały objęte decyzją korygującą²⁸.

(akta kontroli Tom II str. 213-216, 218)

Szczegółową kontrolą objęto wydatki z budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 4 401,4 tys. zł (tj. 65,1% wydatków)²⁹. W wyniku badania stwierdzono, że wydatki zostały poniesione m.in. na świadczenie usług doradczych i szkoleniowych oraz wdrożenie procedur zarządzania w obszarze IT, a także rozbudowę systemu PROK-SYS i były zgodne z zadaniami określonymi w porozumieniach o dofinansowanie oraz z zawartymi umowami. Zlecenia płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego były przekazywane w czasie pozwalającym na terminowe uregulowanie zobowiązań.

(akta kontroli Tom II str. 219, Tom IV str. 306)

Dysponent części prowadził nadzór i kontrolę nad gospodarką finansową podległych jednostek organizacyjnych prokuratury, monitorował realizację zadań i wydatkowanie środków z budżetu państwa i budżetu środków europejskich oraz opracowywał kwartalne analizy dotyczące wykonania planu finansowego.

(akta kontroli Tom IV str. 32-93)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie wydatków budżetu środków europejskich nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że realizacja budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 88 Powszechnie jednostki prokuratury krajowej odbywała się zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp i przepisach wykonawczych, z wyjątkiem nienależytej kontroli zarządczej w zakresie zawierania i realizacji umów na czynności eksperckie i doradcze. Pozostałe objęte badaniem wydatki jednostki kontrolowanej zostały zrealizowane w ramach planu finansowego i rzeczowego jednostki, na zadania podejmowane dla osiągnięcia

²⁷ IP6.972.80.2023.HYAG z 13 kwietnia 2023 r. na kwotę 782,1 tys. zł, IP6.972.187.2023.HYAG z 25 sierpnia 2023 r. na kwotę 1 173,1 tys. zł, IP6.972.253.2023.HYAG z 22 września 2023 r. na kwotę 372,6 tys. zł.

²⁸ IP6.972.253.2023.HYAG.K01 z 15 grudnia 2023 r.

²⁹ Doboru próby do szczegółowego badania dokonano celowo dobierając pięć najwyższych kwotowo wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich, a także wybierając wydatki poniesione ze środków pochodzących z rezerw celowych.

założonych celów, a środki z rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące zawierania i rozliczania umów zlecenia nie miały wpływu na ocenę NIK, z uwagi na charakter i wartość wydatków w odniesieniu do budżetu Prokuratury Krajowej.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 88 – Powszechnie jednostki organizacyjne prokuratury i rocznych sprawozdań jednostkowych Prokuratury Krajowej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne dysponenta części 88 zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych Prokuratury Krajowej i podległych dysponentów drugiego stopnia. Dane wykazane w sporządzonych przez Prokuraturę Krajową jednostkowych sprawozdaniach budżetowych i w zakresie operacji finansowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania roczne zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym i przekazane do odbiorców w terminach wynikających z obowiązujących przepisów. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli Tom III str. 94-113, 147-216)

Dysponent sprawował nadzór nad zapewnieniem wiarygodności i prawidłowości sprawozdań poprzez przestrzeganie wymogów rozporządzeń Ministra Finansów w zakresie sprawozdawczości budżetowej, także w układzie zadaniowym, oraz operacji finansowych. Weryfikacja sprawozdań budżetowych była dokonywana m.in. z wykorzystaniem narzędzi systemu TREZOR, tzw. reguł sprawdzających.

(akta kontroli Tom III str. 78-81)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez dysponenta części 88 i kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz w zakresie operacji finansowych.

V. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia wniosek o podjęcie działań w celu zapewnienia należytego przygotowania umów na usługi doradcze i rzetelnego rozliczania ich realizacji.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁰ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 22 kwietnia 2024 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

z upoważnienia

Michał Jędrzejczyk
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

-/-

³⁰ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.